

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 4169
Tarih : 12.11.2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 12/11/2019
Sayı: -120.10-E 00000564150

0000564150

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye'nin ekonomik göstergelerindeki ciddi düşüş, TL'nin değer kaybetmesi, hane halkının borcunu yükseltmiş, her gün onlarca işyerinin kapanmasına, binlerce kişinin işsiz kalmasına ve işsizlik sebebiyle intiharların artmasına neden olmuştur. 31 Mart Seçimlerine kadar baskılanan ekonomik kriz, seçim sonrasında durdurulamaz noktaya gelmiş, halkın temel ihtiyaçlarına üst üste zam ve vergi getirilmiştir. Yaşanan ekonomik çöküşün önüne geçilmesi, ekonomik krizin nedenlerinin tüm boyutlarıyla araştırılarak alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Fatma KURTULAN

HDP Grup Başkanvekili

Mersin Milletvekili

GEREKÇE

Her ayın 3'ünde enflasyon verilerini açıklayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Ekim ayı enflasyonunu yıllık yüzde 8,55 olarak belirlemiştir. TÜİK, enflasyon hesaplamasını sepetinde bulunan 418 adet mal ve hizmete göre yaparken bu sepette en büyük payı 133 kalemin bulunduğu gıda ve alkolsüz içecekler oluşturmaktadır. Bu 133 malda yaşanan fiyat artışına ise gıda enflasyonu adı verilmektedir ki TÜİK'e göre gıda enflasyonu yıllık bazda yüzde 31,8 ile en yüksek enflasyon grubudur.

Eylül ayının sonunda peş peşe elektriğe ve doğalgaza yüzde 14.9 zam yapılmıştır ve son bir yılda elektriğe toplamda yüzde 60.9, doğalgaza yüzde 52, akaryakıtta yüzde 30 zam yapılmıştır. Sanayi üretiminin temel girdilerinden olan elektrik ve doğalgazda bu oran yüzde 57,8'e kadar çıkarak üretimi doğrudan etkilemiştir. Bu durum büyük ölçekli fabrikaların üretim kapasitelerini ve vardiya sayılarını düşürmelerine, akabinde işçi çıkarmalarına neden olmaktadır.

2019 yılının Yeniden Değerleme Oranı (YDO) ise yüzde 22.58 olarak öngörülmüş olup, trafik harcı ve cezaları, pasaport harçları, emlak vergisi ve benzeri kaleme 2020 itibariyle geçerli olacak şekilde YDO oranında zamlar yapılacaktır. Bu zamların, emekçilerin, yoksulların yaşamını katlanılamaz hale getireceği kesindir. Çünkü birçok vergi oranı, birçok harç ve bunlara bağlı maktu harçlar YDO'ya bağlı olarak artmaktadır.

Hal böyle iken, halkın enflasyonu olarak adlandırabileceğimiz gıda enflasyonu göz ardı edilse bile resmi verilerle %8,55 olan yıllık enflasyon rakamları gerçekleri yansıtmaktan uzaktır.

Ekonomi uzmanları ekonomik krizin devam etmesi halinde enflasyonun katlanarak artacağını, işsizliğin ise %20'yi geçebileceğini belirtmektedirler. Kaldı ki gizli işsizliğin açıklanan rakamların çok üzerinde olduğu kamuoyunca bilinmektedir.

Son günlerde yayımlanan kamuoyu araştırmaları ise Türkiye'de halkın en önemli sorununun ekonomi ve işsizlik olduğunu göstermektedir. Ekonomi yönetimi ülkedeki siyasal süreçten bağımsız olmadığı gibi, gelinen nokta ekonomik krizin siyasal krize dönüştüğünün açık göstergesidir. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişle birlikte var olan ekonomik kriz daha da derinleşmiştir.

Ekonomik krizin sosyal yansımalarından biri de ödeyemediği borçları ve iş bulamaması nedeniyle intihara yönelen yurttaşların sayısındaki trajik artıştır. Geçtiğimiz hafta, 15 yıldır aynı evde yaşayan, yaşları 45 ile 60 arasında değişen 4 kardeşin intiharının ardından, ailenin bakkala 2260 lira ve 607 lira elektrik borcu olduğu ve evi geçindiren Oya Yetişkin'in maaşının hacizli olduğu ortaya çıktı. İstanbul Fatih'te yaşanan intiharın ardından, Antalya'da ise Selim Şimşek

iki çocuğu ve eşini zehirlemiş, ardından intihar etmiştir. 9 aydır işsiz olan Selim Şimşir bıraktığı mektupta maddi zorluk çektiklerini ifade etmiştir.

Bu iki vaka, Türkiye’de yoksulluğun geldiği korkunç noktayı göstermektedir. Siyasal iktidarın çözüm bulmakla yükümlü olduğu toplumsal ve ekonomik krizin bedelinin topluma ödetilmesinin acı örnekleridir.

Tüm bu veriler ve riskler ışığında, ekonomik krizin daha fazla derinleşmesini engellemek, krizin siyasal sebeplerini tespit etmek, bütçe açığına neden olan faktörleri saptamaya dönük çözüm yollarını belirlemek ve ekonominin çarklarına sirayet etmiş olan paternalist sisteme son vermek amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını talep ediyoruz.